

Jumalateenistus Nõos P, 09.02.25 kell 11.00, 5. pühapäev pärast kolmekuningapäeva

Lektsioonid: Hs 33:10–16; Kl 3:12–17

Jutlus: Mt 13:24–30

Laulud: 288 (1–3); 153 (1–2, 3); 327 (1–5); 391 (1–3)

Jeesus kõneles neile veel teise tähendamissõna: „Taevariik on inimese sarnane, kes külvas oma põllule head seemet. Aga inimeste magades tuli ta vaenlane ja külvas raiheina nisu sekka ning läks minema. Kui nüüd oras tärkas ja looma hakkas, tuli ka raihein nähtavale. Peremehe sulased astusid ta juurde ja ütlesid talle: „Isand, eks sa külvanud head seemet oma põllule, kust nüüd tuleb sinna raihein?” Tema lausus neile: „See on vihamehe töö.” Siis küsisid sulased temalt: „Kas sa tahad, et me läheme ning selle kokku korjame?” Ei, vastas tema, sest muidu te kisuksite raiheina korjates üles ka nisu. Laske mõlemaid ühtmoodi kasvada lõikuseni ja lõikuse ajal ma ütlen lõikajatele „Koguge esmalt raihein ja siduge kimpu põletamiseks, nisu aga pange kokku mu aita!””

Tänase pühapäeva teema meie kirikukalendri järgi on „Kahesugune külv“, mis lähtubki arvatavasti Jeesuse tähendamissõnast, mille Mt 13:24–30 jutluse alusena ette lugesin. On siin ju kõneldud kahest erinevast külvist: nisu külvamisest ja raiheina külvamisest.

See kaheks jaotus tuletas mulle meelde ka kaks riiki, millest samuti nii Piiblis kui kiriku õpetuses räägitakse: maine ehk ilmalik riik ja Jumala riik. Küsin, kust see kaheks jaotamine siis tuleb?

Ja vastan: see tuleb uskliku inimese vaatest. Sest uskmatu inimese jaoks on maailmas ainult üks riik, seesama riik, milles ta elab ja mille kodanik ta enamasti on (muidugi võib inimene elada ka riigis, mille kodanik ta pole, asjaolu, millest meie siin Eestis seoses praegu aktuaalse poliitilise valimisõigusega hästi aru saame). See riik on kõigile nähtav ja seda juhivad inimesed või üks inimene ning inimesele on selle riigi poolt antud õigused ja kohustused: õigus haridusele, tööle, tervishoiule; õigus kandideerida riigijuhtimisorganeisse jne. Samuti on kodanikult kohustus alluda põhiseaduslikule korrale, osaleda riigikaitstes, hoolitseda oma lähedaste ja keskkonna eest. Ühesõnaga: ilmalik riik on see, milles me veedame oma elu sünnist surmani.

Ent uskliku inimese jaoks on lisaks kirjeldatud maisele ehk ilmalikule riigile ka teine riik, mida ei juhita sellest maisest riigist, vaid selle juhtimine toimub väljastpoolt seda. Kristlastena nimetame me seda Jumala riigiks. Ei saa öelda, et see riik on päriselt nähtamatu, sest Jumala riigi nimel on ju maisesse riiki ehitatud hooneid ja loodud institutsioone, mis seda Jumala riiki esindavad: kirikud, kloostrid, usuühendused, kogudused. Kuid nähtamatu on Jumala riigi valitseja: Jumal ja tema inglid, laiemalt kõik taevased jõud.

Kordan veel, uskmatu inimese seisukohalt pole tarvis rääkida kahest riigist, sest isegi kui ta peab tunnustama teisi inimesi, kes peavad end Jumala riigi esindajaiks, ei usu ta selle riigi olemasolu ja veel vähem selle riigi juhtimist väljastpoolt maailma. Usklik inimene elab aga nii, et Jumala riik on reaalsus ja lisaks ka igal juhul tähtsam riik kui ilmalik riik.

Mulle tundub, et eelkirjeldatud mõtteviiside erinevusest tulenevadki vahetevahel esile tõusvad konfliktid kiriku ja riigi vahel. Nt praegu aktuaalne konflikt MPEÕK ja Eesti riigi vahel: Moskvale alluv õigeusu kirik Eestis peab enda valitsejaks Jumalat, kes asub väljaspool maailma, Eesti riik aga peab Moskvale alluva õigeusu kiriku valitsejaks Venemaa presidenti.

Kuid ma ei taha minna kaugemale poliitikasse, eriti päevapoliitikasse, ja pöördun tagasi meie teema juurde. Lisaks uskmata ja usklite inimeste erinevale vaatele maailma toimimisest, mida eelnevalt kirjeldasin, on veel ka kolmas vaade. See on Jumala vaade, mis erineb mõlemast eelkirjeldatud inimlikust vaatest. Ja mulle tundub, et just seda vaadet tahabki Jeesus siin meie kirjakohas esitatud tähendamissõnas rõhutada.

Selle tähendamissõna eeldus on samuti muidugi see, et olemas on kaks riiki, ilmalik ehk maine riik ja Jumala ehk taevariik. See, miks Jumal üldse kahte riiki tunnustab, tuleb minu meelest siit tähendamissõnast ilusti välja. Nimelt küsivad peremehe sulased meie kirjakohas: „Isand, eks sa külvanud head seemet oma põllule, kust nüüd tuleb sinna raihein?” Ja isand vastab sulastele: „See on vihamehe töö.” Peremees ei kõhkle vastusega, vaid teab täpselt, et tema põllu on ära rikkunud

tema vaenlane. Näib isegi, et ta on sellega juba ette arvestanud.

Nagu teada, annab Jeesus siinsamas Matteuse evangeeliumi 13. peatükis (Mt 13:36–43) oma jüngerile ka kuulnud tähendamissõna seletuse. Ja sellest seletusest ilmneb, et vihamees, kes nisupõllule raiheina külvab, on kurat. Seega on Jumal, tähendamissõna seletuse järgi tegelikult Inimese Poeg ehk Jeesus Kristus ise, algusest peale arvestanud, et tal on tegemist kuradi sepitsustega ja ta võtab asja rahulikult. Meie võime surelike inimestena küll küsida, miks Jumal või Jeesus Kristus üldse lubab vihamehel kuradil sellist sigadust korda saata. Kuid meie sellele küsimusele õiget vastust anda ei oska. Mingi aimu saame küll 1Ms 3. peatüki pattulanguse loost ja kurja valitsemise hakkamisest inimese üle, kuid mingeid järeldusi sellest me ka Piibli põhjal teha ei tohiks. Las jääda tolle peremehe ja tema vihavaenlase, Jumala ja kuradi vahelise vaenu asjaolud teada Jumalale ja kuradile endale.

Viidatud Jeesuse raiheina tähendamissõna seletuses ütleb Jeesus, et lõikus, mil eraldatakse raiheinast nisu, on selle maailma ajastu lõpp. Ja lõikajad on inglid. Sellest võib järeldada, et peremehe sulased Jeesuse tähendamissõnas pole inglid, vaid inimesed, võib-olla siis usklikud inimesed, keda ennist kirjeldasin. Nemad ei saa aru, kuidas on hoolikalt külvatud vilja sisse (ja arvatakse sama hoolikalt ettevalmistatud põllumaale) ilmunud raihein. Ja nad teevad peremehele ettepaneku, et nad kisuvad tärganud raiheina taimed välja samuti tärganud nisutaimede hulgast. Peremees aga ei pea seda heaks mõtteks, kuna sel juhul saaksid kannatada ka nisutaimed. Tuleb oodata kuni lõikuseni ja alles siis saab raiheina nisust eraldada.

Vahemärkusena tuleb öelda, et raiheina on siin tähendamissõnas käsitletud umbrohuna laias mõttes. Minu botaanikaalased teadmised on küll kasinad, kuid guugeldades sain teada, et raihein on, ka Eestis, väärtuslik silotaim. On küll üks raiheina liik, *Lolium temulentum* ehk uimastav raihein, mille seemned on mürgised, kuid põllumehe jaoks pole raihein üldiselt vist umbrohu tähendusega. Kuid Jeesuse tähendamissõnas tuleks raiheina käsitleda ikkagi umbrohuna või siis vähemalt sellise taimena, mis polnud nisupõllul soovitud.

Tulles nüüd tagasi jutluse algul piiritletud vaadete erinevuse juurde, tundub, et selle tähendamissõna on Jeesus kõnelnud uskliketele inimestele, Kristuse kogudusele, Jumala riigi esindajatele siin maa peal, seega meile kõigile, kes kristlaskonda kuulume. Jeesus ei kõnele siin neile, kes Jumala riigi olemasolu ei usu, ehk siis uskmatuile, neile kes piirduvad oma maailmatunnetuses ühe, maise ehk ilmaliku riigiga.

Ja näib, et Jeesus tahab oma kogudusele siin maa peal südamele panna, et ei tasu liiga kiireid järeldusi teha selle kohta, kes Kristuse kirikus on n-ö raihein ehk umbrohi ja kes nisu. Nii Piibel, kirikulugu kui ka meie koguduste igapäevaelu näitavad, et sellised järeldused on usklikete seas varmad tekkima.

Toon ühe näite Piiblist. Lk 9:51–56 kirjeldatakse Jeesuse rännakut Jeruusalemma poole läbi Samaaria: „Aga see sündis, kui Jeesuse ülesvõtmispäevad olid lähenemas, et ta hakkas minema Jeruusalemma poole. Ja Jeesus läkitas enese eele käskjalgu. Need läksid teele ja tulid ühte samaarlaste külla, et talle öömaja valmistada. Aga külarahvas ei võtnud teda vastu, sest ta oli minemas Jeruusalemma poole. Seda nähes jüngrid Jaakobus ja Johannes ütlesid: „Issand, kas sa tahad, et me käsime tulet taevast alla tulla ja nad ära hävitada?” Tema aga pöördus ümber ja sõitles neid. Ja nad läksid teise külla.“

Siit loost on õppida seda, et Jeesuse jüngrid, kes näevad, et nende õpetaja suhtes käitatakse vaenulikult, on valmis sellise suhtumise ilmutajad ilma pikemata hävitama. Jeesus aga pole sellega nõus ja isegi sõitleb jüngerid sellise kavatsuse pärast. Ning siirdub koos jüngritega mujale, kus teda siis arvatavasti ka öömajale võeti.

Meil usklikete inimestena, kes on n-ö Jumala põllutöölised, tekib vahel kiusatus võtta endale põllu omaniku roll. Tunneme end oma auväärse töö pärast Jumala riigi esindajatena privilegeerituna ja kiirustame teisitimõtlejaid hukka mõistma. Siinkohal tuleb sarnase mõtteviisi näitena meelde ju ka Jeesuse kuulus tähendamissõna kadunud pojast Lk 15:11–32, kus vanem poeg pidas end igas mõttes nooremast paremaks ega mõistnud üldse, miks isa nooremale ja tema arvates läbinisti patusele pojale nii suurt austust avaldas.

Jeesus tahab minu arvates meie tänases tähendamissõnas uskliketele inimestele öelda, et me peame

leppima oma elus kahe riigi ja kahe suguse külvi. Peame tegema oma tööd ja täitma meile usaldatud ülesandeid. Ja olema rõõmus ja tänulik, et meile on üldse antud teadmised kahest riigist või kahe sugusest külvist: et lisaks meile nähtavale, kaduvale maailmale on veel teine, Jumala maailm ja kõik inimesed ei ole ainult n-ö sõklad või umbrohi, mis kunagi niikuinii ära põlevad, vaid Jumal on tahtnud sellesse maailma istutada ka väärtuslikke nisuteri, mis kannavada palju vilja igaveseks eluks.

Ja mulle tundub, et selle meie Jumala riigi põllutöölise ülesande juurde kuulub ka Jumala korralduste täitmine, isegi kui me neist lõpuni aru ei saa. Allusid ju meie tänases tähendamissõnas peremehe sulased arvatavasti peremehe käsule ega tormanud põllule raiheina välja kitkuma.

Nendeks korraldusteks on Jumala käsud, mis on meile antud Pühakirja vahendusel: Jumala sõna uurimine ja sakramentide tarvitamine. Või siis ka Jeesuse kaksikkäsk: armasta oma Jumalat üle kõige ja ligimest nagu iseennast. Või siis ka üleskutse käia jumalateenistustel, nagu esitab seda Hb 10:25: „Ärgem jätkem unarusse oma koguduse kooskäimist, nõnda nagu mõnel on kombeks, vaid julgustagem selleks üksteist – ja seda enam, mida rohkem te näete seda päeva lähenevat.“ Või siis ka üleskutse Jumala kiitmiseks lauluga, mida kuulsime juba täna altarist loetud kirjakohest Kl 3:16: „Kristuse sõna elagu rikkalikult teie seas, kõiges tarkuses õpetage ja manitsege üksteist psalmide, hümnide ja vaimulike lauludega, laulge kogu südamest tänulikult Jumalale!“

Seega, kallid sõbrad, ärgem heitugem oma elus sellest, kui meie koguduses või meile usaldatud tööloigus esineb raskusi, mis meid mõttele mõnede inimeste ebasobivusest Jumala riigi põllul. Leppigem sellega, et Jumal on meid kutsunud ja andnud meile teada meie töö. Nii nagu Jeesus ütles Jh 21:22 jünger Peetrusele, kui too küsis, milline saatatus ootab tema kaasjüngrit, keda Jeesus armastas: „Kui ma tahan, et ta jääb minu tulekuni – mis see sinusse puutub? Sina järgne mulle!“
Aamen.